

УДК 159. 938. 3; 378

Левєнкова О.І.¹¹

Арсентьєва Г.О.²

¹ студ. гр. Е-910м НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філос. н., доц. каф. філософії, НУ «Запорізька політехніка»

КОНФОРМІЗМ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН

Після ознайомлення з темами психології, я зацікавилась актуальною та дуже сучасною темою когнітивної психології. Вивчивши тему детальніше, мене зацікавила актуальна тема нашого сьогодення, така як «Конформізм». Кожного дня я спілкуюсь з різними людьми та помітила таку тенденцію, що у наш час інформаційних технологій, коли життя показане на загальний огляд, все частіше люди втрачають свою індивідуальність, залежать від чужої думки, здійснюють вчинки, які прийняті оточуючими.

«Конформізм - дотримання того, що прийнято оточуючими або владою, установка (бажання і звичка) бути як всі. Як все - думати, говорити, одягатися, жити... Всі носять джинси - і я буду, у всіх вдома плакати з

улюбленими музичними групами - і у мене такі повинні бути. Конформна поведінка - угодовська, бездумна поведінка за принципом «Я згоден. Я як всі!». Конформіст - людина, для якої характерні конформізм або конформність. Якщо конформізм стає визначальною рисою, говорять о конформному типі особистості.

Конформізм буває зовнішнім і внутрішнім, пасивним і активним, усвідомленим і бездумним. Зовнішній конформізм - коли людина підпорядковується для виду, щоб не конфліктувати з оточуючими або владою, при цьому внутрішньо залишається при своїх поглядах і думці. Внутрішній - коли людина дійсно змінює свої погляди і внутрішню позицію.

На рівні здорового глузду конформізму часто протиставляється нонконформізм, протестна реакція на життя «як у всіх», проте між конформістом і нонконформістом є те, що їх об'єднує: обоє мислять не самостійно. Конформіст - як все. Нонконформіст - як все, тільки навпаки, навиворіт, під знаком «ні». Конформізм, як і нонконформізм, частіше зустрічаються у людей з низьким рівнем соціально-психологічного розвитку. Чим вище особистісний розвиток людини, тим рідше йому притаманний як конформізм, так і нонконформізм. Більш характерно для такої людини вільне самовизначення. І конформізм, і нонконформізм є елементами незрілого, дитячого (підліткового) поведінки. Більш доросле, зріле поведінка - це поведінка вільно самовизначається особистості. А ще більш доросле - любов і турбота, коли людина свою свободу використовує не для того, щоб щось не робити, а для того, щоб робити те, що вважає гідним, в ім'я того, що йому дорого.

Мегаполіс диктує людині певну стратегію конформістського поведінки, що проявляється, наприклад, в обачності, обережності, поступливості, невтручання, а також в дефіциті соціальної відповідальності. Передумовою «процвітання» конформістської ціннісної орієнтації урбанізаційного типу стала повна анонімність «соціального агента» в постіндустріальній середовищі. Тут вона виражена ще яскравіше, ніж в класичних проявах конформізму, оскільки мегаполіс, як просторово-часовий континуум, сам передбачає безперервний рух індивіда, перебування в «місцях», що сприяють знеособленій комунікації. Такими є «пожирають місця», до яких відносяться торгові центри, біржі праці, бізнес-центри, торгові палати, інші споживчі простору. Специфікою даних місць є процес переформування особистостей «незнайомців», тобто, стирання між ними відмінностей, за допомогою «зближення» ціннісних орієнтацій на час перебування в «пожирає» просторі. Почуття спільності, що виникає в цих місцях, є різновидом конформістського свідомості, що зазнає тиск правил і логістики споживчої поведінки.

Отже більше впливає меншина, яка:

- твердо стоїть на своїх позиціях, відстоює одну і ту ж точку зору, але в певних ситуаціях здатне на компроміс;
- демонструє внутрішню єдність;
- чує аргументи більшості і реагує на них, наводить аргументи на підтримку своєї позиції;
- дає можливість висловити різні аргументи різних представникам;
- представляє свою позицію як «над ситуативну», наприклад, використовує абстрактні, а не конкретні терміни;
- знаходить точки зіткнення з більшістю, апелює до широко поширеним в групі цінностей;
- демонструє, що його позиція заснована на цінностях, а не на особистих інтересах;
- поводить впевнено і коректно, навіть стикаючись з глузуванням і грубістю з боку більшості;
- збільшується в розмірі за рахунок залучення людей, що займають нейтральну позицію, або за рахунок представників більшості.